

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 *
Pe 1 lună 2 *
Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.
Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la administrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Groații și unğurii.

(*) Alianța încheiată între unğuri și croații se poate considera ca sfârșită. În ședința de ieri a dietei croații au fost tratați ca românii, ceea ce le-am profetizat-o înainte de asta cu o săptămână. Mai mult chiar: dupăcum astă toamnă, în Noemvrie, contele Andrásy amenințase pe deputații naționaliști, că-i va zdrobi, tot așa, ieri Wekerle a declarat războiul crâncen croaților, dacă nu-și vor schimba tactica de luptă actuală.

Și sigur că nu-și vor schimba-o. Ar fi să se decapiteze — acasă!

Nu trebuie să uităm anume, că rezoluționiștii sunt — afară de starceviciani — cei mai radicali politicieni croați. Și să ne aducem aminte de marea manifestație ce li-s'a făcut deputaților croați delegați în parlamentul ungar, când au sosit acasă după primul conflict cu guvernul.

P'atunci croații simplu marcasez numai atitudinea lor... Acum, dupăce s'au avântat la luptă energetică și au primit botezul teroarei kossuthiste, e sigur că sosind la Zagreb, aderenții lor, Croația întreagă, îi vor întimpină nu numai cu manifestațiuni de simpatie, ci și cu demonstrațiuni la adresa — unğurilor.

Nu se poate ca guvernul actual să nu-și fi dat seamă de toate acestea și să nu între în obiceiul guvernelor maghiare ca ele să se războiască d'odată și cu naționalitățile și cu croații, ci toate guvernele de până acum ne luau la rând: întâiu pe unii, și după aceea pe alții căutau să ne zdrobească. Dacă guvernul d'acum procedează altfel, se pare că e o probă nu atât de puterea lui de a ne nimici pe toți d'odată, ci așa se vede, simte că nu mai poate s'o ducă mult și astfel își prepară căderea pe o chestie națională, ca astfel să rămână în simpatia masei poporului.

Numai așa se poate explica graba de a desfide și pe croați, dupăce pe naționalitățile din Ungaria le-a tratat în chip sumar.

De altminteri chiar ieri, Wekerle a pus în perspectivă *noui alegeri*, invocând atât situația creată de croați, cât și relațiunile din sinul coaliției...

Nu mai suferă îndoială că guvernul se macină rău, coaliția troznește și pe lângă greutățile dela Viena, în sus, guvernul a reușit să-și ridice în cap nu numai pe naționalități, ci și pe croați.

Zadarnic i-a amenințat însă Wekerle, ori mai bine: chiar în ciuda amenințărilor lui Wekerle și ale lui Ugron, regele ovăsului, croații nu vor ceda. Șeful lor Supillo a spus-o verde redactorului ziarului »Buda-pesti Hirlap«, dupăcum au arătat-o și prin fapte, în ședința de ieri.

Iar care este efectul purtării lor și cine va ceda, se poate într-o câțva judecă citind articolul de fond al semioficiosului »Magyarország«, care sub titlul *Să facem pace scrie* (nrul dela 18 c.) următoarele:

»Agitațiunile ședinței de azi ale dietei deschid perspectiva unei situațiuni nenorocite... Mai ușor e să zicem, că o să tratăm noi așa și așa cu croații.

»Cum să nu știm să tratăm? Și ca număr și ca drept comun suntem, în toate privințele, mai tari. Li putem călca.

»E întrebare mare însă: oare au Ungaria și Croația nevoie să se încaiere între olaltă?

»Nu înțelegem de loc ca noi să căutăm a ne certa și a ne dușmăni cu croații... Cine dracu s'ar fi și gândit ca noi să ne luăm la păruială cu croații? Asta chiar n'a fost în program!»

Ci în program a fost să fie pace cu croații, ca astfel să se poată da lupta mare pentru realizarea drepturilor naționale maghiare.

Așa scrie organul lui Kossuth și termină conjurând pe cei în drept să facă pace cu croații, că altfel e rău!

Articolul acesta — îndată după încăierare — dovedește nu numai debandada între kossuthiști și constituționaliști, ci și în sinul kossuthiștilor. Articolul e îndreptat adecă nu numai împotriva lui Návay, președintele care i-a tratat pe croați ca pe români, și în contra lui Wekerle, care a amenințat cu fulgere și trăznete pe croați, ci și în contra lui Ugron...

Mai dovedește articolul acesta un lucru: că deputații croați știu ce fac! Ei cunosc situația guvernului și știu că acestuia nu-i dă mâna să provoace o încurcătură croată, ci dacă o forțează, *necedând, croații au să câștige*.

Iată de ce Supillo a declarat cu atâta hotărîre că n'au să cedeze croații, ci luptă ageră au să poarte pentru dreptul limbei lor, până vor învinge.

E natural, ca românii purtând aceeaș luptă, împotriva aceluiaș adversar, să se întâlnească, să aibă puncte comune cu croații.

Chiar fără a încheia alianță, ei să găsească alături.

Nu aduce anul, ce aduce ceasul!

În decurs de ani de zile nu putem adecă alcătui cu mintea noastră ceea ce prin voința lor guvernele maghiare crează de azi pe mâne.

În lupta ce purtăm, volnicile acestea ne sunt cei mari siguri — aliați.

Consultare în chestiile croate. Ministrii Wekerle, Kossuth, Apponyi, Darányi și Josipovich s'au consultat ieri înainte de prânz în chestiile croate, după izbucnirea conflictului din cameră.

În chestia pacturilor vamale și comerciale cu statele străine s'a ținut ieri a. m. consiliu, luând parte ministrii Wekerle,

Kossuth, Apponyi, Darányi, precum și secretarul de stat al lui Kossuth, Szterényi. Mai în urmă au fost invitați și referenții de rezort: consilierul ministerial Ottlik și consilierii de secție Lers și König. Referenții vor călători zilele viitoare la Viena pentru pregătirea contractelor și guvernul le-a dat ieri îndrumările necesare.

Intrunirea partidului kossuthist a fost pentru a doua oară amânată. De data aceasta pe Joi.

Pactul vamal cu Serbia. Guvernul sârb a fost invitat oficios, ca să-și trimeată la Viena pe 24 l. c. delegații pentru tratativele în chestia pactului comercial. Vor fi trimise ca delegați fostul ministru M. Popovici și șeful de secție Cuchici.

Consumatum est!

— O reprivire. —

III.

Își poate cineva închipui, că în fața votului unanim al sinoadelor, episcopatul gr.-or. să refuze ducerea la îndeplinire a concluzului luat de a merge la Tron? Nu.

Tot așa, nu ne putem închipui, că în fața unei hotărîri a capitlurilor gr.-cat. române, episcopatul român unit să refuze a merge la Tron!

Ce s'a întâmplat însă? Un *singur* sinod, cel din Arad, a hotărît mergerea la Tron. Cel din Sibiu a lăsat latitudinea de a trimite adresa, protestul bisericii române ortodoxe, și cu posta. Cât despre cel dela Caransebeș, — o latitudine absolută: cum vor face ceilalți prelați, dela Arad și Sibiu. Va să zică nici o părere!

Episcopatul gr. cat. n'a trimis nici un fel de adresă.

Tot așa: între capii celor două biserici române nu s'a urmat nici o pertractare pentru a se ajunge la înțelegere în privința unei proceduri unitare fie în ce privește adresa la Tron, fie măsurile ce ar fi de luat *d'aci încolo*.

Și cine s'ar încumeta să tragă la îndoială, că dacă presa în chip unitar și în înțelegere deplină cu onoratul club parlamentar ar fi lucrat în acest senz, opinia publică s'ar fi format atât de puternic, în cât episcopatele așa zicând ar fi fost silite a ținea cont de dorința obștească.

Să mărturisim deci vina noastră și a clubului și în viitor să ne legăm a nu proceda »fiecare de capul său«, ci după o normă dată ca rezultat al desbaterilor ambilor factori chemați a duce lupta națională.

Să dăm însă bisericii, ce este a bisericii și să mărturisim, că îndată ce s'a anunțat

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea ce se poate face cu gazul Benoid. Placăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

Mağyar Benoid-gáz Részvényársaság.

Arad, Pécskai-ut 13|14.

Fără acitelin! Ori ce primejdle eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

proiectul lui Apponyi, consistorul metropolitan al bisericii dreptmăritoare de răsărit a dat primul semnal de luptă, făcând cunoscută remonstrarea, la dietă și guvern. Tot așa a procedat și consistorul din Blaj.

Iar când au văzut că guvern și dietă nu țin socoteală nici de rugarea de a se lua dela ordinea zilei proiectul, precum nu s'au făcut nici schimbările solicitate în Camera magnaților, prelații bisericii ortodoxe au cerut, conform dorinței sinoadelor, ca M. Sa să nu sancționeze proiectul votat de cele două corpuri legiuitoare. Făcându-se astfel apel la supremul for constituțional, episcopatul ortodox român a exhaustat toate mijloacele de luptă. Că nu s'a dat ascultare apelului, nu e vina prelaților ortodocși. E mai presus de orice discuție însă, că în fața unui apel subscris de prelații ambelor biserici române, M. Sa s'ar fi oprit mai cu grije.

Acest act — care ar fi rămas istoric — nu s'a făcut însă, dupăcum a rămas d'asemeni un simplu svon (ori poate dorință) știrea ce primiseră din Blaj, la 10 Martie, confracții din Budapesta («Episcopii sunt hotărâți, ca la nevoie, să se adreseze și Vaticanului din Roma»).

E de constatat, d'asemeni, că în sânul bisericii ortodoxe toate corporațiunile au cerut a se face apel la Coroană și dacă e de înregistrat vre-o omitere, ori vre-un regret, e că nu s'a cerut în toate trei sinoadele imperios mergerea în persoană la Tron... Cine nu înțelege însă, că văzându-se singuri în luptă, românii ortodocși n'au mai stăruit până în capăt cu energia pe care ar fi avut-o dacă s'ar fi văzut alături de biserica suroră unită?!

S'a scăpat astfel un admirabil prilej de a se manifesta solidaritatea neamului, în chip strălucit, în fața unui proiect ale cărei tendințe erau de altfel egal condamnate de ambele biserici române. Nici memorandum nu s'a făcut, nici nu s'au dus împreună, ori măcar separat, prelații noștri la Tron!

Purtare mai slabă ca la 1879.

Rezultă, din toate acestea, necesitatea supremă a unei organizări, care în cazuri date să poată și da normă de conduită generală, dar să și poată executa hotărârile luate.

Intrunirea camerei austriace.

Ieri s'a întrunit pentru întâia oară camera austriacă, aleasă pe baza sufragiului universal.

Intre noii deputați sunt mulți de tot tinerii și preoții. Cei din urmă aparțin îndeosebi partidului socialist creștin. Ei ocupă stânga extremă. Imediat lângă ei stau naționaliștii germani, apoi socialiștii democrați în centru, apoi boemii, iar în dreapta extremă polonii, naționaliștii și radicalii boemi. Cei mai mulți deputați purtau flori la butonieră: creștinii socialiști garoafă albă, germanii naționaliști vinețele, boemii garoafă roșie-albă. Socialiștii democrați și-au făcut intrarea în masă sub conducerea lui Pernerstorfer și Resel.

Ședința s'a început la orele 11. Galeriile erau arhipline. Membrii guvernului erau în costum de gală. La invitarea ministrului-președinte Beck, cel mai în vârstă deputat Funke ocupă scaunul prezidial. Ținând un discurs insuflețit, accentuează între altele, că speranțele legate de noua cameră, cu toate îndatoririle ei ponderoase, se vor împlini. Activitatea ei se pare asigurată. Funke își termină discursul propunând aclamarea de trei ori a împăratului. Intregă camera se ridică în picioare, aclamând de trei ori: hoch! Democrații socialiști n'au luat parte la aclamare.

S'a trecut apoi la alegerea notarilor. Din fiecare naționalitate a fost ales câte unul: de toți opt. Român a fost ales Isopesul.

Deputații au depus apoi jurământul. Fiecare în limba proprie. Românii au confirmat jurământul cu: Promit!

Deschiderea solemnă a camerei va avea loc mâine, Mercuri, la palatul imperial. Socialiștii democrați nu vor lua parte cu toții la cefirea mesajului de tron, ci vor fi reprezentați printr-o deputațiune de 12 membri.

Ședința s'a ridicat la orele 12.

Camera domnilor a ținut ședință ieri după prânz. Președintele consiliului a prezentat pe președintele și pe vicepreședii. Președintele prințul Windischgrätz și-a exprimat apoi mulțumita și a cerut sprijinul camerei. A terminat aclamând pe împăratul. După terminarea formalităților s'a ales comisiunea verificatoare și apoi s'a ridicat ședința.

„Tribuna“ luată la țință.

La judele de instrucție. — Redactorul nostru responsabil apără dreptul limbei. — Furia lui Domokos. — Șicanări.

Arad, 18 Iunie 1907.

După-cum am anunțat, ieri la orele 4 d. a. s'a prezentat la judele de instrucție de pe lângă tribunalul din Arad, Ioan N. Iova, redactorul responsabil al ziarului nostru, pentru a fi interogată în procesul pornit în contra foii noastre pentru adresa de simpatie publicată în nrul 79 al »Tribunei« a. c., trimisă de colonia română din Viena deputatului Alexandru Vaida.

Abia trecuse o săptămână dela perchiiziția aceluia scris și deja redactorul nostru responsabil fu chemat la judecătoria. Deși pentru întâia oară în viața lui a fost chemat la tribunal, Ioan N. Iova s'a prezentat curajos și fără apărător, răspunzând hotărât la întrebările puse de judele de instrucție.

Iată mai pe larg raportul despre decurgerea pertractării:

La orele 4 redactorul nostru ocupase locul pe bancă din vestitul »palat al justiției«. Judele de instrucție îi pune în mână traducerea autentică a articolului incriminat, care — zice d-sa — conține agitare în contra »națiunii« maghiare și întrebă dacă redactorul are de observat ceva. Dl Ioan N. Iova se ridică și declară înainte de toate, că dându-i drept legea e dispus o se apăra numai în limba maternă, iar întrucât dl jude nu-l va înțelege, cere să i-se pună la dispoziție un tâlmăciu.

La acestea Domokos îi aruncă o privire à la Somogyi Aladár, trănestește actele și iese furios din sala de pertractare, spunându-i să mai aștepte, căci tâlmăciul e ocupat.

După o așteptare de o jumătate de oră în urmă se intră în meritul pertractării.

I-se ia redactorului nostru responsabil naționalul. Ca notar al pertractării fiind designat tâlmăciul la luarea naționalului toate întrebările i-le-a pus redactorului nostru în limba maghiară iar acesta răspundea numai românește. Dovadă și asta cum știu domni, cari-s puși să facă dreptate și să judece după merit, să șicaneze pe cei cari le calcă pragul.

La întrebarea cum i-e numele, dl Iova și-l spune cu mândrie românește, care nepricepându-l tâlmăciul, faimosul jude îi strigă să-l caute în acte

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Concertul Rădulescu.

Un nou artist a venit pela noi, și după primirea și aprecierea ce i-s'a făcut, pare a întrece pe mulți antecedenti săi. Acest român e Constantin Rădulescu, baritonul operei italiene din Londra. Prin treacăt — dl Rădulescu se duce adecă iar în străinătate — s'a oprit la noi în Sibiiu, și a cântat la concertul Reuniunii române de muzică, unde făcuse o prea frumoasă impresie ca introducere. În sfârșit, joi la 13 l. c. s'a dat mult așteptatul concert, unde pare că-și dăduse întâlnire toată elită civilă și militară sibiană, fără deosebire de naționalitate. Concertul s'a dat cu binevoitorul concurs al d-nelor Minerva Brote, Veturia Tritianu și a d-șoarei Selma Wellmann.

Românii din Sibiiu au dovedit în mare parte indiferență, deoarece nemții și chiar ungurii au arătat de data asta mai mult interes, decât cei în drept. Zicătoarea »Nici un profet între ai lui« a găsit aderenți între sibieni — vreau să zic în cea mai mare parte dintre ei.

Dar să trec la chestie, deoarece moralul dlui Rădulescu era culminant. Dsa a debutat foarte magistral, pe cât și de impunător s'a recomandat deja la primul număr din program cu marea arie

din opera lui Goldmark »Die Königin von Saba«, care a fost în așa mod gustată de public — cât a izbucnit într'un aplauz unanim.

D. Rădulescu iar apare, conducând pe dna Tritianu, cu care a cântat italienește celebrul duet al lui Faure »Crucifix«, cât se poate de religios. În acest duet dna Tritianu a avut ocazie să-și desvolte în toată plenitudinea frumosul ei organ, cu care natura a înzestrat-o munificent. D. Rădulescu a secundat în acest duet cât se poate de dulce, gășind melodia, care să farnece pe ascultător și să-l transporte în acelaș timp cu grelele coroane cât și cu ansamblul. Am admirat cu ce înlesnire eroina a atacat un frumos, pe cât de greu »h« cu cea mai naturală facilităte.

Răspunsul au fost aplausele publicului.

Urmează trei cântări în nemțește de dl Rădulescu: a) »Ich liebe Dich« de Grieg, b) »Klinge, klinge, mein Paudero« de Jensen, c) »Die Post« de Schubert.

E de mirat expresiunea corectă a acestor cântări într'o limbă pe care debutantul nu o posedea deajuns. Publicul aplaudă nesfârșit, iar ca mulțumită, dl Rădulescu se delectează cu »Segindilla« lui Dima, care a zis-o (după-cum spuneă un mai bun cunoscător, un domn de lângă mine, care a auzit această grea compoziție acum 20 de ani), »cu un sentiment personal«.

Am ascultat și o pianistă excelentă, pe d-șoara Selma Wellmann, care a executat două piese, una de List și alta de Schumann.

Dna Tritianu ne cântă o bucată din opera lui Massenet »Le Cid«. Ca să mai stăm să judecăm această bucată, la care franțuzoaiice născute și trăite în țara lor, cad, nu ca voce ci ca pronunție, nu e nevoie. Spunem, că dna Tritianu a mântuit cu rar eroism această grea probă.

În schimb ne-a fermecat cu duioase doine și lui Dima, că publicul părea a nu se mai obosi în aplauzul frenetic.

În sfârșit dl Rădulescu se prezintă mai sigur ca ori-când și ne cântă »Vorei morrir« a lui Tosti, unde se vede, că ce bine a înțeles pe profesorul său de muzică din Londra. Celebru și mult gustatul Tosti își are școala în țara »Șterlingilor«. Cea mai minimală plată 60 col pe oră.

Dl Rădulescu mi-a arătat scrisori, pe cari dsa le-a primit dela vestitul măiestru, din cari am aflat, că artistul nostru a primit ore gratuite dela celebrul măiestru, fiind recomandat lui Tosti foarte călduros de principesa Beatrice de Battenberg, sora regelui Eduard VII, mama mare a viitorului rege al Spaniei.

Ne-a mai cântat dl Rădulescu trei romanțe românești, cum n'am mai auzit din gura altui cântă

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până la două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapesta

După terminarea luării naționalului tâlmaciul îndrumat de judele de instrucție îi spune că e acuzat cu ațijare în contra »nației« maghiare, prețind dela el extradarea autorului articolului ori a manuscrisului și-l întreabă dacă are ceva de observat în chestie.

Redactorul nostru răspunde scurt și clar că intrucât în articolul înrîminat nu vede agitare în contra »națiunii« maghiare, ci numai o manifestație de iubire către deputatul naționalist Alex. Vaida, nu se simte vinovat, manuscrisul articolului nu-l mai păstrează, iar autorii sunt subscrisi; totodată în contra punerii sub acuză însănuiază apelată.

Se ia' apoi convenitul proces verbal, pe care redactorul nostru numai după explicarea lui în românește și după ce l-a citit întreg l-a subscris.

Ca dovadă ce fel de tâlmaci sunt aplicați pela tribunalele regești și intrucât pricep dulcea noastră limbă, iată o întrebare pusă de tâlmaciul lui Domokos, redactorului nostru:

— »Ingye este caritye ceea, care venyt gyéla Bécs, cela trebe să dai la noi, ori să spune tyine scris pa el, agyica cine este autor«.

Astfel de oameni pertractează procesele fraților noștri și aduc sentințe. Nu e mirare deci că bieții noștri țărani pentru un lucru de nimica sunt silii să calce pragul judecătoriilor ani de-arândul, încurcați fiind numai din cauza că astfel de oameni sunt puși să le desfacă năcazurile.

Așa numai înainte! Sperăm că nu va trece săplămâna până i-se va înmanua redactorului nostru rezonabil o altă citație pentru prezentare la un nou interogator.

Suntem doar în Ungaria!

Libertatea și minoritățile.

De dr. U. T. Mihaiu.

După luminarea origini și a evoluțiunii libertăților în viața statelor civilizate, rămâne, ca să mai lămurim raporturile dintre libertate și minoritate.

Înainte de toate trebuie, ca să ne întrebăm că nu le zace dreptul, în partea majorității sau în aceea a minorității?

Răspuns: dreptul poate ca să zacă numai în individ. Puterea în societate nu va fi niciodată legitimă, decât atunci, când va desvolta și respecta dreptul fiecăruia. (Clemenceau).

Dreptul comun, ce are el de a face cu

lăreț român. În fiecare frază o altă înfățișare, în fiecare cadentă o nouă expresie.

D. p. doina »Trageți voi boi« de Brediceanu a fost o debutare de măiestru neîntrecut. Această cântare va avea fericirea a străbate în multe țări și sigur ori unde va fi bine primită.

Dar ce să mai spunem de vestita »Mândrușiță de demult« a lui Ștefănescu. Aici artistul nostru bariton ne-a dat o coloratură, pe care numai voci lirice de tenor și de sopran o pot executa rău, nici odată vocile dramatice.

Clasând astfel vocea dlui Radulescu suntem convinși și ne întrebăm chiar, ce trebuie să fie acest artist cu un organ atât de puternic pe o scenă de operă mare în costum cu cască în cap, cu o spadă în mână și cu tocuri înalte în mijlocul unui ansamblu mare de cor și orhestră!?

Dar să trecem la ultimul punct, duetul din »Pagliaci« între Siloro și Medda, unde d-na Triteanu avea aerul a se lua la întrecere astfel de bine a știut să secundeze pe beneficiantul Radulescu.

Aici părea că dnul Radulescu s'a uitat pe sine, interpretând rolul greu atât de admirabil și dând frazelor celor mai dramatice un timbru special unic în acest gen. Modul de predare a fost cât se poate de clar și de dramatic. Părea că nu e suficientă sala de altcum spațioasă dela »Gesellschaftshaus« pentru vocea dlui Radulescu care este par'că creată anume pentru scene de primul rang. Tot așa nici d-na Triteanu — stema Transilvaniei — nu s'a lăsat mai pe jos. La un moment eră de nerecunoscut. O voce de care

o chestiune de număr? Dreptul majorității se exercită în numele puterii și aceasta este un lucru contrar dreptului. Puterea numărului, este cea mai brutală din toate puterile, neavând ea nici curaj și nici talent.

Lumina adevărată asupra acestei probleme o putem câștiga numai dacă ne întorcem la marea revoluțiune franceză, proclamatoarea drepturilor omenești.

1. Declarațiunile drepturilor omului.

Libertatea sau dreptul minorităților, se bazează pe declarațiunile drepturilor omului din 1789 și 1793.

Ambele declarațiuni afirmă că, »legea este expresiunea voinței generale«.

Ce se înțelege sub voința generală? Desigur că sub »voința generală« nu se înțelege opresiunea brutală a numărului mai mic prin numărul mai mare. Sub »voința generală« se înțelege, voința manifestată prin cel mai mare număr de voci, dar, care ține socoteală de celelalte voci, dacă sunt număroase.

Pentru ca să se limiteze facultativ și moralicește voința aceasta, s'a statornicit în declarațiunile din 1793 paragrafii XXVI și XXXIV.

Art. XXVI zice: »Nici o parte a poporului nu poate ca să exerciteze puterea poporului întreg.«

Declarația aceasta, este foarte prevăzătoare, ea garantează interpretarea sensului adevărat al »voinței generale«. Așa vedem că, nici o parte a poporului, fie ea cât de mare, n'are dreptul, ca să se conzidere de poporul întreg.

Art. XXXIV. spune: »Există o presiune în contra corpului social, dacă nu singur din membrii lui este oprimat.«

În acești doi articoli, este totul zis și cuprins. Dreptul minorității, nu s'a putut prin urmare proclama mai tare și mai categoric. Și dacă am pătrunde mai adânc, în declarațiunile dela 1793, aflăm dreptul minorității indirect pe aproape fiecare pagină exprimat.

Impresia totală a declarațiunilor din 1788

mi-am zis, că va putea ajunge numai cu nițică pregătire complementară, încurând înaintea rampei scenelor mari de operă.

Buchetele n'au lipsit după fiecare număr viitoare steele. Tot astfel a primit dar mai multe opere pentru frumoasa-i voce. Opere de Tost, Massenet și cele mai frumoase opuri teatrale ale lui Shakespeare (în număr de zece) legate într'un frumos volum, reprezentând bustul și numele autorului cu litere da aur, traduse în italienește de Carcano.

O memorie neștearsă ne va rămâne nouă tuturea, căci am luat parte la concertul artistului Radulescu, căruia îi dorim un viitor de aur.

Ca postscriptum ne luăm voie să facem observarea, că recensentul foaiei nemțești de-aici (de altcum profesor de pian bine retribuit la școala »Asociației«), constată în raportul său, că concertul dlui Radulescu ar fi fost »slab cercetat«. Credem din miopie, căci — tendințe nu le putem presupune și nici explica. — Poate a înțeles că »slaba cercetare« a fost din partea românilor — iscălim și noi, dar atunci să o fi spus apriat.

Dar așa să arunci cu o frază generală, înseamnă a spune un neadevăr, împotriva căruia protestăm ca români, cari vedem lucrurile cum sunt, și nu umblăm cu »Augenauswischerei« nici odată!

Sibiu, 16 iunie 1907.

Unul din public.

și 1793, este scutirea, respectarea și asigurarea dreptului minorității.

Gloria Adunării Naționale, încheată însăși dintr'o minoritate veche, se află în concesiile generoase făcute minorității.

La 29 Iulie 1789, se sulevează cu prilejul statornicizării regulamentului »Adunării Naționale«, problema pluralității simple, sau gradate? Cuvintele rostite de Mirabeau în chestia aceasta, rămân și pentru timpul nostru absolut adevărate:

»Dacă conzultăm natura lucrurilor, vedem că, orice reuniune de oameni, trebuie cărmuită după vederile pluralității membrilor«.

După ce ne arată că, legea se întemeiază pe principiul numărului, pe când adevărul real, pe compararea vocilor, îndeamnă Mirabeau »de a urmări avizul acelora, cari atacă sistemul pluralității, încercând ca să-l substituie printr'o lege, care cere mai mult ca trei părți a voturilor, pentru formarea unei rezoluțiuni legale.« Mirabeau afirmă încă pe urmă: »ce devine justiția într'un sistem de pluralitate? Ce devine voința comună? Cum se va putea atunci zice că, legea este expresiunea voinței generale?

Pentru repararea nedreptății, care zace în sistemul pluralității și pentru ocrotirea dreptului minorității s'au născocit mai multe sisteme, cunoscute sub numele de »scrutinul listelor«. Renumit este »sistemul cătânilor« al englezului T. Harre din 1859; în Franța așa numitul »vot accumulé«; în Germania »Listenwahl« după Siegfried din Königsberg. Dar valoarea acestor sisteme este minimală, așa că, nu merită de a le privi mai de aproape.

Noi credem că, sistemul așa precum l-au statornicit și circumscris declarațiunile din 1789 și 1793, este cel mai bun și democratic. Cine nu vreă ca să țină socoteală de declarațiunile drepturilor omului, pe care se întemeiază și dreptul minorității, nu face politică inteligentă și modernă, ci despotică și medievală.

Noi nu cunoaștem vre-un politician distins, care să fi negat dreptul minorităților. Începând dela Bolingbroke și Walpole până la Beaconsfield și Bismarck, vedem un șir neîntrerupt de lupte parlamentare îndârjite, în cari s'a respectat și recunoscut dreptul minorităților.

Președintele adunării, distinsul Deschael, și-a priceput rolul să foarte bine, când a zis: »Domnilor! Prima datorință a unui președinte, este protejarea minorităților«. Dar mai aflăm și azi șefi de partide, cari ajungând la cărmă, sunt conduși de principiul potrivnic al protegerii majorității și al desconsiderării minorității.

Dacă facem o reprivire istorică pe terenul parlamentar, ajungem la concluzia că politica din ce a fost mai civilizată, din ce respectarea minorităților a fost mai vădită și cu cât apăsarea și maltratarea minorităților era mai mare, cu atât era și politica mai înapoiată și degenerată.

Camera.

Sedința de ieri a camerei a fost una dintre acelea, cari își au însemnătatea lor în progresul parlamentar al țării noastre. O nouă zală în lanțul uneltirilor »națiunii«.

Primul orator a fost Bauer, rectorul universității din Zagreb. A vorbit o oră. A început ungurește, a continuat croaște apărând punctul de vedere croat și a terminat ungurește, propu-

nând o rezoluțiune de a se înapoiă proiectele din chestie guvernului, spre a se lăsa din ele, în conțelegere cu guvernul croat, punctele cari vatămă constituția croată.

Urmează la cuvânt naționalistul român: **dr. St. Cicio-Pop**. El nu primește nici unul din proiecte, pentru că nu vede în ele garanța, că vor folosi de fapt căilor ferate. Roagă pe deputații să discute cu temei chestia muncitorilor, pe care dânsul o propovăduiește.

Somsich: Noul Moise.

Cicio-Pop: Continuă despre chestia muncitorilor.

Președintele (Rakovszky): Il face atent, să nu se abată dela obiect.

Cicio-Pop: Vorbește despre proiectul pragmatice de serviciu.

Președintele: Il roagă să vorbiască mai tare.

Keller: Poate vrea să cetească versuri.

C. Pop: Continuă a critica proiectul pragmatice.

Președintele: Pur și simplu îi detrage cuvântul și întreabă, cine urmează?

C. Pop: Cer cuvânt la regulament!

Președintele: Nu se poate. Am provocat deja pe următorul orator. După ce-și va termina această vorbire, poți vorbi dta. (Sgomot).

Cerovaț: Își începe vorbirea croătește.

Președintele: Il roagă să vie mai aproape, căci altfel nu-l aude. (Locul prezidial îl ocupă Návay).

Cerovaț: După ce-a vorbit mai bine de 2 ceasuri cere în mai multe rânduri pauză.

Președintele: Nu voiește să-i dea. (Mare sgomot și întreruperi din partea croaților).

Popovici Dușan: Am voit să vorbesc ungurește, dar acum nu voiu vorbi ungurește. (Sgomot mare).

Keller: Băgați de seamă! (Sgomot).

Președintele: Sună în continuu, cerând liniște. Pe Popovici îl îndrumă la ordine. Roagă pe deputați, să nu se provoace unul pe altul.

Cerovaț: Vorbește din nou. Citează din traducerea croătească a pragmatice de serviciu.

Gaal: Asta e nebun!

Președintele: Îndrumă la ordine pe Gaal și detrage cuvântul lui Cerovaț. (Aplauze în stânga și în centru. Aplauz batjocuritor la croați).

Babici Gialski: Aplauzează și strigă ungurește: Trăiască! Trăiască!

Éber și Petrogalli: strigă mereu către croați: Piaiților! Piaiților! (Sgomot mare).

Popovici Dușan: Trăiască partidul 48-ist! Trăiască libertatea poporului! (Sgomot).

Szatmári: Unde ai fost în 48?

Vlad: Cere cuvânt la regulament. Președintele a detras pe nedrept cuvântul lui Cicio Pop, pentru că la ordinea zilei este și chestia muncitorilor dela căile ferate. În legătură cu proiectul sunt la ordinea zilei și mai multe petițiuni, cari se ocupă cu chestia muncitorilor dela căile ferate.

Președintele: Articolul 222 al regulamentului intern spune, că dispozițiunile președintelui nu pot fi discutate.

Vlad: Se provoacă la notele stenografice, din cari se vede clar, că Cicio-Pop s'a ținut strict de obiectul dela ordinea de zi, când a spus cât de mare va fi lucrul Curiei, dacă toți funcționarii dela C. F. vor fi cvalificați de oficianți publici. Crede, că e de datoria fiecăruia să respecte regulamentul, dar în primul rând e de datoria președintelui.

Președintele: Dl deputat are dreptate, că președintele trebuie să respecte în rândul întâiu regulamentul, dar trebuie să fie departe de gândul că președintele ar fi voit să vatem cu voia regulamentul.

Vlad: Constată, că președintele a aplicat greșit articolul 221 al regulamentului.

Popovici Dușan: Cere cuvânt la regulament. A voit să vorbiască ungurește, dar în urma celor întâmplate nu poate face acest lucru.

Președintele: Fiind discuție de regulament, ca să înțeleagă orice deputat, îl roagă să vorbiască ungurește.

Popovici (ungurește): Acum nu mai vorbesc ungurește. (Sgomot mare). Constată (croătește), că Cerovaț n'a cetit vorbirea, ci a citat croătește din proiect.

Președintele: Il întreabă la care articol al regulamentului voiește să vorbiască?

Popovici: Cere cuvântul la articolele 1—217. Spune, că Cerovaț n'a cetit vorbirea, când i-s'a detras cuvântul.

Președintele: Constată, că nu i-a detras cuvântul din cauză, că s'ar fi abătut dela obiect, ci pentru că a cetit încontinuu. Aplicând așadar articolul 219 al regulamentului, n'a vatămat regulamentul.

Popovici: O parte a regulamentului se referă la deputații maghiari, iar alta la croați.

Președintele: Il îndrumă la ordine. În camera aceasta fiecare e maghiar și numai deputat maghiar.

Ugron: Va fi de ajuns. Cine se vinde Vienei, rămână acasă și nu vie să producă turburări în camera ungurească. Nu lăsăm să fim terorizați. (Sgomot mare).

Éber: Astora le trebuie Khuen.

Nagy György: !Nu abuzați de paciența noastră.

Popovici: Continuă.

Președintele: li detrage cuvântul.

Wekerle: De o săptămână privesc cu multă amărăciune, că atunci, când am dorit să dovedim o astfel de prevenire față cu drepturile Croației și Slavoniei, cum n'a mai fost de 40 ani, înțelegându-și greșit propria datorință și interesele proprii ridică astfel de pretenții, cari conduc la dismembrarea unității statului maghiar.

Dupăce termină în felul cum am arătat deja în nrul nostru de ieri, președintele anunță ședința secretă, cerută de 20 deputați. (Întreruperi: Cine sunt aceia? Trebuie cetite numele să-i cunoaștem pe viteji).

Hammersberg: Cetește numele celor subscrisi. La cetirea numelor deputaților naționaliști se produce larmă mare.

Sümeği: Se înțelege, că valahii țin totdeauna cu dușmanii maghiarilor.

La cetirea numelui lui Supilo; întrerupe

Ugron: Da? Înainte Kossuth Ferencz, iar acum Hodja, ori Aurel Vlad. Să vă fie rușine!

Ședința se suspendează pe 5 minute, apoi se redeschide ședința secretă.

Lengyel: Cere președintelui să aplice cu strictetă regulamentul. Amintește de alianța naționaliștilor cu croații. Trebuie restabilită posibilitatea consultării.

Popovici Dușan (ungurește): Naționaliștii au semnat coala, pentru că deputații croați nu erau în număr suficient. Au cerut ședința secretă, ca incidentul să nu ia dimensiuni mai mari.

Continuă croătește.

Iosipovich: Interpretează cuvintele lui Popovici, care a spus, că între croați și naționaliști nu e alianță.

Vlad: Constată, că nu e alianță între naționaliști și croați, cu atât mai mult, că croații nu pot vorbi la chestiile interne, cari îi interesează pe naționaliști mai mult. El le-a explicat regulamentul în culoare. De aici însă nu se poate deduce, că s'a pus la cale o coaliție trădătoare de patrie.

S'a continuat apoi discuția în felul cum am arătat în numărul nostru de ieri, vorbind Ugron și Supilo.

Ședința s'a ridicat la 3 ore.

Din România.

Programa deschiderii camerelor la 7 Iunie 1907.

I. La orele 11 dimineața se va celebra un Te-Deum la mitropolie, în prezența:

Domnilor senatori și deputați;

Domnilor miniștri;

Înaltei curți de casațiune;

Înaltei curți de conturi.

Curților, tribunalelor, corpului profesoral, autorităților administrative, militare, comisiunii înțimare a capitalei și a camerei de comerț.

II. La orele 11 și jumătate înaltele corpuri și autorități se vor întruni în sala ședințelor adunării și vor ocupa:

Înaltele curți de casațiune și de conturi, tribuna a doua, în dreapta tribunei diplomatice;

Curțile, tribunalele, corpul profesoral, autoritățile administrative, comunale și camera de comerț, tribuna oficială.

III. D-nii senatori vor ocupa întâiele bănci ale adunării din dreapta Tronului, d-nii deputați băncile din fața tronului.

IV. La orele 12, dl președinte al consiliului, în numele regelui, va da citire mesagiului regal de

deschidere a sesiunii, după care corpurile legiuitoare proced îndată la începerea lucrurilor.

D-nii senatori trec la localul senatului.

V. Biletele de intrare în sala adunării, pentru această zi, se vor da d-lor senatori și d-lor deputați prin cancelariile corpurilor legiuitoare.

Biletele pentru tribuna diplomatică se vor da de către dl ministru al afacerilor străine, care face și invitațiuni dlor reprezentanți ai puterilor străine spre a asista la această solemnitate.

Biletele pentru celelalte tribune se vor da prin președinta consiliului de miniștri.

Balotajii. Iată rezultatul balotajilor de Duminecă, col. I de deputați:

Gorj. C. Paianu, liberal.

Dâmbovița. I. St. Brătianu, liberal.

Romanați. T. Popescu, liberal.

Ialomița. M. G. Cantacuzino, conservator.

Vlașca. Ioan Lahovary, conservator.

Noul consiliu comunal al Capitalei. La 10 și 12 Iunie c. se vor face în Capitală alegerile comunale.

La aceste alegeri, partidul conservator nu va pune candidați, astfel că lista candidaților liberali va conține numele viitorilor edili ai Capitalei.

În vederea formării acelei liste s'a întrunit Sâmbătă d. a. comitetul executiv central al partidului liberal.

Intrunirea s'a ținut la clubul liberal, unde venise numeroși membri de ai partidului.

După două ore de discuție lista cu numele noilor consilieri comunali a fost astfel întocmită:

Colegiul I. D-nii Vintilă Brătianu, Al. George Diuvara, C. Costescu-Comăneanu, I. Procopie Dumitrescu, C. F. Robescu, Em. Culogiu, I. G. Saia, — adică cei șapte membri ai comisiei înțimare — și d-nii N. Zahariade-Olmazu, Petre Țarușeanu, Anton Davidoglu, I. C. Petrescu, Anton Vanicu, C. Cristescu, C. Hagii Teodorachi, dr. V. Sion și căpitan C. Slatineanu.

Colegiul II. D-nii I. N. Cezărescu, C. Murceanu, Al. Donescu, Al. D. Florescu, F. Drăghiceanu, M. Gr. Meli, M. Botez, Grigorie Stancu, Becheanuc, C. Niculescu-Moreni, dr. A. Botescu, I. Panaitescu, G. Ioaniu, Virgil Ulvianu, dr. I. Costinescu și Dancu Velcescu.

Sanator. Duminecă dimineața s'a inaugura în București cu o deosebită solemnitate, sanatorul »Sfânta Elisabeta« situat la șosea.

M. S. Regina și A. S. R. Principesa Maria au onorat cu prezența lor această solemnitate.

Acest mare sanator, unic în felul său în România, a fost înființat din generoasa inițiativă a Augustei Soverane și mulțumită concursului de la de mai multe persoane din societatea bucureșteană.

Din străinătate.

Rusia.

Chestia organizației militare. Protocolul procurorului citit în ședința de Vineri a dumei și prin care se anunță darea în judecată a celor 55 deputați socialiști sună astfel:

»Poliția politică a reușit să afle că în locuința deputatului socialist Ozol, unde deputații social-democrați țin de obicei conferințe, vor lua parte în ziua de 18 Mai la o consfătuire un matelot în uniformă și cinci soldați îmbrăcați civili. Poliția a dispus imediat o perchiziție la locuința lui Ozol unde s'au găsit 35 deputați și alte persoane cari au fost arestate. Intre arestați nu se află nici un soldat. Au fost apoi confiscate 7 scrisori de mare însemnătate. A doua zi poliția politică a încunștințat pe procurorul general că în ziua de 18 Mai are loc în locuința lui Ozol o întrunire a comitetului organizației revoluționare militare, în care se va da cetire unor scrisori a acestei organizații. A mai comunicat apoi că la această întrunire vor lu

parte un matelot din reg. de gardă, marină un concediat din secția de gardă a reg. 14 de infanterie, unul din reg. 14 cazaci, și unul din trupele tehnice. La perchezitia făcută soldații au fost într'adevăr găsiți și arestați și pe lângă ei alți doi din reg. de gardă 16, de cazaci. Toți au negat că ar aparține organizației militare revoluționare, dar au mărturisit că la 1 Aprilie au avut o întvedere cu studenta revoluționară Marodowa și după invitația procurorului au promis că vor vizita ședințele secrete ale acestei organizații.

Intr'una din aceste ședințe s'a cetit o scrisoare adresată de către soldații deputaților dumei, scrisoare în care soldații își exprimă cererile și dorințele lor. Iată cuprinsul acestei scrisori:

»Noi suntem reprezentanții trupelor, ce staționează în Petersburg, pe cari se sprijină guvernul în cazul unui conflict cu duma și cari vor fi întrebuițate pentru a trage în lucrători, când aceștia vor voi să ia apărarea deputaților«.

Autorii scrisoarei recomandă deputaților să se exprime într'o limbă care să poată fi înțeleasă de soldați și cer să se discute starea soldaților. De acest sprijin al membrilor dumei atârână hotărîrea armatei de a trece pe partea deputaților și victoria în lupta ce urmează să se dea încurând între stat și reprezentanții poporului. Dacă guvernul va dizolva duma pe chestia militară — termină scrisoarea — nu trebuie să aveți nici o teamă, armata este cu voi.

Asta e tot ce a putut afla procurorul în chestia organizației militare.

Din acest material poliția politică a tras concluzia, că partidul social-democrat din dumă s'a constituit într'o ligă, care propagă revoluția, detronarea țarului și instituirea unei republice democratice.

In contra presei guvernorul din Varșovia a dat o ordinațiune, în sensul căreia orice atac îndreptat în contra guvernului va fi pedepsit cu 3 luni temniță, ori cu 3 mii ruble. Peste tot, în întreaga țară s'au luat măsuri aspre în contra presei.

A treia dumă este convocată pe 14 Nov. Alegerile sunt puse pe 14 Septembrie anul c.

Curtea țarului este mulțumită cu dizolvarea dumei, pe care au serbat-o cu șampane.

Numărul deputaților viitoarei dume va fi redus la 442. În Polonia vor fi de aci încolo numai 14 deputați, între cari 2 ruși. În Caucaz vor fi 10, iar în Rusia asiatică 15. Numai bărbați dela 30 ani în sus vor putea fi aleși. Noua lege electorală peste tot restrânge foarte mult dreptul alegătorilor.

Turburări agrare. Guvernul se teme de turburări agrare. Face toate pregătirile să le previe, iar pentru cazul, că ar izbucni, să le potoliască. Cu atât mai mult se presupune, că aceste turburări nu se pot evita, pentru că credința generală în țară este, că dizolvarea dumei a cauzat-o chestia agrară.

Noua alianță triplă.

Presa europeană e preocupată mult de noua triplă alianță dintre Franța, Spania și Anglia. O parte din presa germană crede,

că această alianță e îndreptată în contra Germaniei. »Wossische Zeitung« crede chiar, că prin noua alianță voiesc să facă presiune împotriva Germaniei, ca să iasă din vechea alianță triplă. În Franța e salută noua alianță cu multă bucurie.

Danemarca.

Perechea regală la Paris. Președintele Franței Fallières a dat ieri un dejun în onoarea familiei regale daneze.

S'au ținut toaste foarte omagiale din partea președintelui și a regelui.

Perechea regală a plecat din Paris ieri la prânz.

Franța.

Contra grevei vierilor. Guvernul francez a decis să ia cele mai aspre măsuri față cu instigatorii grevei vierilor.

Spania.

Perechea regală, conform unei telegrame din Madrid, va vizita în vara aceasta pe Majestatea Sa regele nostru la Ischl, după ce va fi cercetat mai întâiu la Londra pe regele Eduard și la Haga pe regina Wilhelmina.

Congresul dela Haga.

Germania și Japonia contra desarmării. Dintre statele, cari s'au împotrivit mai cu energie ideii de dezarmare, au fost Germania și Japonia, adevărat tocmai statele cele mai puternic organizate militarmente.

Se afirmă că împotrivirea Germaniei ar avea de cauză, faptul că ideea unui congres pacific n'a pornit dela ea ci dela Anglia, care tocmai la urmă de tot s'a adresat cu propunerea ei și la Berlin.

Delegații germani. Wilhelm II, care e foarte nervos de un timp încoace, s'a simțit atins de acest procedeu al unchiului său, și era cât p'aci să nu trimeată nici un delegat la Haga. Dar după o răs gândire de câteva zile a consimțit să trimeată o delegațiune specială, compnsă din ambasadorul baron Marschall de Biberstein, prim-delegat; ca al doilea delegat pe consilierul dela externe Krieje; ca reprezentant tehnic pe profesorul dr. Filip Zorn; apoi și pe generalul-major Erich de Gündel, pe contra-amiralul Siegel, atașat militar german la ambasada din Paris; și în fine pe căpitanul Retzmann din stat-majorul marinei germane.

Delegații Japoniei. Precum vedem Germania e foarte bine reprezentată, aproape ca Japonia, care a trimis zece delegați speciali la Haga, în frunte cu senatorul Tsusuki, consilierul intim al Micadoului.

Statele balcanice creștine. Sârbia e reprezentată prin trei delegați, Bulgaria prin patru, cu generalul Winarow, inspector de cavalerie, ca prim-delegat.

Teama Germaniei de izolare. Germania consimțind să fie atât de bine reprezentată, a evitat să se retragă și mai la fund în izolarea ce s'a creat în jurul ei, de când cu conferința dela Algeiras.

De altmintrelea punctul ei de vedere a fost priceput de toate puterile, și în special și de Anglia, că situațiunea actuală a Europei și a Aziei și a Americii e că un războiu mare nu se poate evita ci numai amâna din an în an.

Contra desarmării. Intre statele cari n'au voit să adereze la ideea de desarmare e și Italia, care are încă socoteli de aranjat cu Austro-Ungaria.

Primul pas al Franței. Singură Franța a fost care a premers tuturor statelor licențind două clase de armată. Dar exemplul nu va fi imitat de nici un stat, va avea însă valoarea unei puternice probe de intențiunile profund pacifice ale Franței, și Germania nu va avea ce protesta în contra ei.

Asociația internațională a femeilor voiesc să înainteze conferinței o petiție în favorul

păcii universale. Spre acest scop s'au întrunit ieri la Haga doamne de toate naționalitățile. Probabil că, doamnele se vor prezenta la președințele Nedilov să-i predea petițiunea.

Alianța naționalităților cu socialiștii.

Sub titlul »Alianță politică suspectă« organul lui Rákosi-Apponyi scrie următoarele:

»In politica ungară este pe cale a se forma o nouă alianță de partide, care ar aduce la un loc cele mai eterogene elemente. E vorba de democrații internaționali și de deputații naionaliști, a căror alianță politică este, după cum aflăm, fapt îndeplinit în taină«.

După ce spune că ideea acestei alianțe datează încă din 1905, când românii au intrat întâia-ori în parlament, termină scriind:

»Presa socialistă și naționalistă tace deocamdată asupra acestei alianțe. Se vede că se jensează încă unii de alții«.

Asigurăm pe coaliționiști, că nu ne jenam de loc, ci aflăm că e și foarte naturală și va fi în acelaș timp și salutară această alianță. Iar dacă n'a scris încă nici un ziar român ori socialist despre ea, e o dovadă numai că alianța nu e încheiată în toate amănuntele ei. O delegație de câte patru membri, din ambele partide, lucrează deja mai de multe zile la încheierea acestei alianțe chemate a dărîma domnia oligarhilor și a restabili echilibrul în țară prin inaugurarea domniei poporului.

Ca primă campanie a aliaților se va porni lupta pentru *sufragiul universal!*

Revista ziarelor.

Magyarország pledează pentru pace în urma conflictului din cameră ivit între maghiari și croați.

»Cine dracul s'a gândit, că acuma vom ajunge în conflict cu Croația? Acest punct într'adevăr n'a fost luat în program«.

S'a luat, se vede, de dragul variației, căci prea multe puncte monotone, neluate în program s'au desbătut!

Budapesti Hirlap nu se oprește la conflictul cu croații, ci în fruntea n-rului de azi se ocupă cu dizolvarea dumei.

Pester Lloyd scrie un lung articol despre judecatura curială.

»Az Ujság« în fața obstrucției croaților critică păcatul dela Fiume, adevărat pactul coaliției cu croații.

Afacerea Vaida.

Președintele asociației generale a studenților dl Androne Rosvânescu din București a primit următoarele telegrame cu prilejul meetingului care urma să aibă loc, dar care a fost amânat pentru a se aștepta rezultatul anchetei parlamentare în privința scandalului provocat de deputații unguri contra deputatului român Vaida:

Dela studenții români din Lipsca.

»Protestăm alături cu voi împotriva asupritorilor lui Vaida și tovarășilor de luptă admirația noastră.«

Dela d-nii Vachilescu, Caradași, Dimitriu, Reis și alții din Prisecani:

»Ne unim din inimă la protestarea contra purtării deputaților unguri și strigăm dela poalele Ceahlăului de lângă graniță și din tot sufletul: Să trăiască Vaida! Să trăiască nația română!«

Dela veteranul Ardeleanu din Cogealia :

»Admirator al sentimentului național infiltrat în Vaida, vă reamintesc: nu uitați că sunteți fiii și nepoții veteranilor dela 77, strănepoții lui Tudor Vladimirescu, lui Horia, Cloșca și Crișan.»

»La insultă cu insultă, la pumn cu pumn, la foc cu foc este datoria voastră să răspundeți. Bles-tem și urgie să cadă pe cei nepăsători.

Din toată România continuă a se trimite călduroase telegrame deputatului Vaida.

Astfel din Sulina:

»Românii dela gurile Dunărei vă trimit salutări de îmbărbătare, admirând în voi curajul în susținerea idealului național.»

(ss) Parohul Ioan Georghiu, Const. Focșa, Ioan Negreanu, Ioan Banu, Iuliu Spătar farmacist, locotenent Gr. Jurist, ing. V. Niculescu și farmacist Petroni.

Transilvănenii din Dobrogea au trimis următoarea telegramă:

»In numele românilor seceleni din Dobrogea Vă salut cu admirație trimițându-vă îndemnuri de curaj și urări de sănătate.

Suntem fericiți că tinerii noștri deputați sunt înfrățiți în apărarea cinstei neamului românesc din Transilvania. *Ioan Mofoiu.*

Tinerimea comercială româno-slovacă a telegrafiat următoarele:

»Tinerimea comercială română și slovacă constituită în societate, ține de a ei datorie ca în aceste momente triste să vă trimită omagiul lor, stima și considerațiunea, de marele devotament cu care apărați cauza sfântă, pentru care vă sacrificăți. Curajul de care ați dat dovadă ne entuziazmează până la delir.

Să trăiți și cu Dumnezeu înainte, căci prin luptă se câștigă cauzele mari și drepte.

Președinte, *I. Drăgulănescu.*

Secretar *I. Orszaghi.*

NOUȚĂȚI.

A R A D, 18 Iunie n. 1907

— **Adunarea genelală a Astei** se va ține anul acesta la *Bistrița* în zilele de 8 și 9 Septembrie st. v. a. c.

— **Concertul tinerei artiste dșoara Aurelia Cionca în Berlin.** Dșoara Aurelia Cionca, pe care publicul aradan a avut plăcerea s'o aplaudeze în concertul dat aici pe când era numai un copil, în 20 Martie a. c. a dat un mare concert în Berlin. Reproducem două recenzii ale ziarelor germane:

»Dșoara Aurelia Cionca e o pianistă bine instruită și are o predare cu o tehnică excelentă, dânsa s'a făcut cunoscută publicului din Berlin prin concertul de pian dat în 20 Martie în sala Bechstein. Un ton frumos, plin, o tehnică bine dezvoltată, o interpretare decentă și plină de gust sunt avantajele cari îi fac gloria. »Fantazia Chromatică a lui Bach« și Fuga și sonata D-moll a lui Beethoven op 30 nr. 2, au fost interpretate de tinera artistă în mod fin«. (»Neue Zeitschrift für Musik«, Leipzig«).

»Un talent impozant denotă pianista Aurelia Cionca. Modul precugetat, cu care în Fantazia Chromatică a lui Bach precum și Fuga, plasticitatea pațiilor de fugă, fără să exagereze sunt o dovadă despre inteligența ei muzical și pricepere de forme bine dezvoltată. Cum a cântat părțile recitative din Fantazie sau cuprinsul părții a doua din Sonata D-moll (op. 31 nr. 2) cum căută să se apropie poetic de Beethoven, cum cu o pozare subtilă motiva cu senz în partea ultimă intrarea nepătată a temei principale, tradează că la dânsa nu e vorba numai de degete,

ei de emoții sufletești: cea mai bună armă pentru un viitor artistic plin de succese. — *Berliner Tageblatt.*

Tot în modul acesta scriu următoarele ziare Berlineze: »Musikalisches Wochenblatt«, »Allgemeine Musik-Zeitung«, »Lokal-Anzeiger«, »Volkszeitung« »Vossische Zeitung« și »Signale«.

Ne bucurăm din inimă că artista noastră română e apreciată așa de mult și în centrele muzicale din Germania.

— **Ca în Rusia!** Sub titlul »A venit rândul copiilor«, »Népszava« de azi scrie:

»O foaie litografiată guvernamentală anunță, că elevul Pöstyéni János pentru *atitudinea sa națională* a fost exclus din gimnaziul dela Nagy-Szombat. În dosul acestui anunț despre eliminarea elevului naționalist, lucru pe care litografiata îl dă ca de sine înțeles și fără a-l mai explica, se ascunde un lucru grozav. Știrea aceasta scurtă dovedește că *am ajuns complect la nivelul Rusiei*. Dupăcum în Rusia se execută băieții și fete fragede, în vârstă de 13—14 ani, pentru »uneltiri revoluționare«, deși bieții copii n'au nici atâta putere să sloboadă un revolver, tocmai așa își fac de cap și stăpânii noștri oligarhi agrari...

»Va fi vorbit, criminalul, în limba sa maternă?!

»Suntem ca în Rusia. Se pedepsesc deja copii. Adevărat că încă nu-i impușcă nici nu-i spânzură, dar dacă lucrurile vor merge așa, nici dela asta nu se vor da îndărăt«.

— **Cel mai nou record al — șovinismului.** Ne-am deprins în timpul din urmă să cetim în presa maghiară de formarea unui nou stat: *Ungaro-Austria* și ni-s'a dat să fim informați, că reprezentanții diplomației ai *Ungariei și Austriei*, etc. că *Ungaria* este reprezentată la conferența dela Haga prin... etc.

Recordul cel mai mare l-a ajuns însă ziarul »*Magyarország*« de azi, care afirmă, că prințul Windischgrätz i-a mulțumit *regelui* pentru numirea sa de președinte al camerei domnilor, iar această cameră a aclamat în ședința sa de ieri pe *regele*. De când domnitorul Austriei e rege!?

— **Doctor în toate științele.** Din Berlin se scrie, că profesorul Adolf Harnack, renumitul teolog al universității din Berlin și directorul suprem al bibliotecii regale a fost promovat de curând doctor de onoare în drept la facultatea din Glasgow. Având Harnack doctoratul din teologie, filozofie și doctoratul de onoare din științele medicale, prin promovarea mai nouă a ajuns doctor în toate științele.

— **Ser împotriva meningitei epidemice.** D-rul Stechow a comunicat societății medicale militare din Berlin că a vindecat cinci bolnavi de meningită epidemică din reg. de gardă din Berlin. Toți cinci s'au tămăduit sau sunt pe cale. E serul pregătit prin ajutorul meningococilor speciali acestei boale.

De data asta se pare că 'n adevăr am scăpat de groza acestei boli spăimântătoare, care secera atâția oameni în floarea vârstei.

Să nădăjduim că experiențele viitoare vor fi tot așa de încurajătoare.

Nu ne îndoiim că și la noi nu ne vom lăsa mai pe jos. Altă știre, tot referitoare la această boală: După ziare străine doctorul Kolle din Bern, împreună cu d-rul Wassermann din Berlin au reușit a pregăti un ser cu care lecuiesc meningita epidemică. Pe un grenadir l-au însănătoșat, făcând trei injecții din trei în trei zile.

Neapărat că un caz nu dovedește nimic, deoarece-ce mulți se tămăduiesc fără nici un leac chiar.

— **Știri militare.** Pe câmpul dela Neuhammer în Germania, s'a făcut încercarea mobilizării unui regiment pe picior de războiu. A fost vorba de a se stabili în cât timp un regiment poate fi îmbrăcat, echipat și adunat la un loc cu cu toți rezerviștii pe cheul de imbarcare al unei gări.

Pentru mai mare exactitate rezerviștii au fost de astădată înlocuiți cu soldați împrumutați dela alte corpuri. 3400 oameni au fost dirijați din

toate părțile prin trenuri speciale pe câmpul dela Neuhammer și trei ore după aceea regimentul era mobilizat și gata de piecare.

— **Moartea unei feministe.** La Carlsbad a murit Sidonie Grunwald Zerkowitz, cunoscută ca luptătoare pentru drepturile femeștii în Austria și care făcuse popagandă pentru reformarea îmbrăcămintei femeștii.

În tinerețe ea se căsătorise cu un nepot al eroului liberărei Greciei, Kolokotroni, care o înșelase spunându-i că e moștenitorul unei averi fabuloase.

Când veni însă la Atena, ea află că nu va avea nici o urmă de avere. Atunci ea stăruie și obține divorțul.

— **O revistă originală.** La New-York oca statului e Sing-Sing. Această ocnă editează, tipărește și vinde o revistă săptămânală »The star of hope« (Steaua speranței).

Toți redactorii acestui ziar sunt ocași. S'a întâmplat însă un fapt grav. Unul dintre aceștia, Nr. 27.611 și a însușit două poeme compuse de tovarășul Nr. 27.593.

Aceste două poeme sunt intitulate: »Câștigă cum vei putea« și »Fetei mele cu păr de aur«.

Într'un articol intitulat: »Nu mai există oare cinste printre hoți?« autorul plagiatului e atacat cu asprime pentru furtul lui literar.

Se pare că cinstea și morala, spune »*Courier européen*« au fost întotdeauna două lucruri sfinte la Sing-Sing și că pentru prima oară tradiția a fost înfrântă de hoțul Nr. 27.611.

Tovarășii lui l-au șters din societatea lor și l-au pus în rândul mizerabililor, cari exploatează pe văduve și pe orfani, ca să poată trăi după urma lor.

— **Biblioteca Academiei române.** Mișcarea în luna Maiu 1907. I. Consultarea: A. Cărți tipărite: 1) Cerute cu buletine 813 cetitori 2355 volume. 2) Imprumutate acasă 10 cetitori 26 volume. Total 823 cetitori 2381 volume. Aflătoare în sala de lucru: Cărți 1775 volume. Aflătoare în sala de lucru: Reviste române 10 vol. Aflătoare în sala de lucru: străine — B. Manuscripte și documente: Manuscripte cetitori 31, vol. 144. Documente cetitori 27, volume 855. Cărți vechi românești (1508—1830) cetitori 21, volume 27. II. Sporirea. Primate 1. Conform legii dela 23 Martie 1904 volume și broșuri 202. Numere de reviste române 138. Foi volante 358. Note muzicale 1. 2. În dar sau în schimb volume și broșuri 72. Numere de reviste române 39. Numere de reviste străine 62. Volume mscr. 2. Documente 5. Fotografii 7. Sigiliu 1. Medalii 55. 3. Cumpărate volume și broșuri 13. Numere de reviste române 2. Numere de reviste străine 112. Stampe și portrete 227. Volume mscr. 1. Documente 4. Fotografii 25. Total: volume și broșuri 287. Numere de reviste române 179. Numere de reviste străine 174. Stampe și portrete 227. Volume mscr. 3. Documente 9. Fotografii 32. Foi volante 358. Note muzicale 1. Sigiliu 1. Medalii 55.

— **Lacul Ienige-Vardar.** Sub acest titlu »*Românul dela Pind*« scrie:

Nici nu trec câteva zile fără să se pomenească de numele acestui lac. Mereu ne spun telegramele și corespondențele: în lacul Ieniger-Vardar a avut loc o luptă crâncenă între comiți și turci, între turci și greci, între greci și bulgari.

Și aceste lupte nu se mai sfârșesc. Se pare că din fundul apelor lacului ies într'una bande, din cari turcii distrug cu grămadă, dar de capăt tot nu le pot da. A doua zi răsar ca din senin alte bande, cu cari se dau lupte hotărâtoare, așa de hotărâtoare, încât nu trece nici o săptămână și luptele reîncep.

Cum se explică acest fapt, ca într'un ținut în care Turcia are gata pe picior atâtea forțe armate, ea să nu poată distruge bandele!

Explicația acestei ciudățenii este foarte simplă: ea se găsește în configurația lacului.

Să dăm câteva date despre acest lac, în care sunt mai multe cadavre omenești decât pești.

Lacul Ienige-Vardar este situat în partea sud-vestică a Vileetului Salonic aproape de orașul căruia i-a dat numele. Are o formă lungărească

Iconostase noi, precum și renovări după specialitate **Schmidt János,** se execută cu cea mai mare conștientozitate la zidarul de biserică **Budapesta** IX. Soroksári utca 40. Fondată la anul 1888.

regulată și cu barca se poate trece în 9—10
suri. De jur împrejur pe o mare întindere este
acoperit de trestii înalte și așa de dese, încât
nu se poate pătrunde în care nu se poate pătrunde.
Afară nu se poate zări nimic printr'ânsele.
Printre aceste colibe se fac colibe plutitoare.
Înainte aceste trestii serveau de adăpost pes-

lor.
Acum intr'ânsele și-au găsit refugiu bandele
turcești și cele grecești. Grecii sunt acolo re-
mai noi. Așa, înainte cu doi ani toate co-
le erau la dispoziția comiților bulgari, cari
au scos din acest lac o mare bază de ope-

ncercările repetate ale turcilor de a curăți lacul
bande au rămas zadarnice. E foarte greu, dacă
nu chiar cu neputință de a opri orice comuni-
cări între cei din lac și lumea din afară.

Ar trebui să inconjoare tot lacul cu un cordon
de soldați și pentru acest sfârșit e nevoie de o
armată din cel puțin 100.000 de soldați.

Bandele ierneză în colibele din lac și acolo
găsesc adăpost în timpul verii.

În lacul Ienige-Vardar sunt pești foarte mulți
și sunt chiar gustoși. Dar de un timp încoace
peștii înțărcați sunt oprite. Turcii au luat această
măsură, socotind că vor face cu neputință traiul
peștelor din lac.

Dar cele ce se petrec, luptele nesfârșite cari
se dau, dovedesc, că măsura turcilor n'a fost
eficace.

Teatru electric. Pe strada Boczkó, peste
strada de „Boul roșu” a sosit teatrul electric alui
Winkler. Acest teatru e un cinematograf ameri-
can, renovat. În tot locul a avut cel mai mare
succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu
Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai
bun metod. În Ungaria aici se poate vedea pen-
tru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect
deosebit.

Curentul electric e condus de mașinaria pro-
te cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentatii zilnice, cu cel mai mic preț de
intrare.

Programa: **Marti și Mercuri (18 și 19 Iunie):**
Răsunarea lui Pioret. 2. Ho! Ho! Ho! ascu-
tor de cuțite. 3. Efectul pepenului. 4. Un om
care se poate descompune. 5. Tigani care fură
șii (emoționat). 6. Călătorie în jurul unei stele
interesante. 7. Prindeți pe hoțul! 8. Pră-
știle apei Ozu în Japonia (după natură). 9. Un
pandez-vousz între trei. 10. Detectivul.

Repertuar bogat. Dumineca dela 3 oare după
amiază până la oarele 11 noaptea. În celelalte zile
se încep reprezentațiile dela oarele 8 și 9 seara.
Prețurile: locul I: 60 fil., locul II: 40 fil., locul
III: 20 fil.

Solicita cu părtinire on. public cu distinsă stimă
Winkler Lambert, proprietar.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment
și afilă de vânzare la proprietarul.

Nefericire. Pentru cine e robit cu totul de
ultima boală, un medicament neîntrecut, ce poate
să împiedice și desvețe dela aceasta patimă dis-
turbătoare și omoritoare de viață prețuește foarte
mult. Atragem atențiunea asupra inseratului far-
maceutului Frankl Antai din Seghedin, ce-l publică
sub titlul «Am fost bețiv.»

Dela judecătorii și tribunale.

Osândirea lui V. Nițescu. Oradea-
mare, 18 Iunie. Ieri s'a pertractat aici pro-
cesul de presă intentat studentului univer-
sității Voicu Nițescu pentru articolul «La
temniță», publicat în «Tribuna».

Distinsul tinăr român a fost osân-
dit la 3 luni temniță de stat și 200
cor. amendă.

Adam Beneasa, flăcăul, care străpun-
se acum două luni din răsunare pe ita-
lianul Tullio în Hunedoara, a fost judecat
în partea curții cu jurați dela Deva la 7
luni temniță pentru vătămare trupească, care
a cauzat moarte. Apărătorul acuzatului a în-
cerat recurs.

Dela frați.

Din Macedonia. Se telegrafiază din Con-
stantinopol, că acum câteva zile aromânul Al.
Cloșca împreună cu șapte tineri din com. Gopeș
și Moloviște, au fost uciși de armata turcă lângă
lacul Prespa.

Aceste omoruri par a fi în legătură cu ten-
dința antanților greci de a ataca cele două cita-
dele din vilaetul Monastir, apărate cu bărbăție de
Al. Cloșca și cei șapte tovarăși ai săi.

Ultime informațiuni.

Neșocierile între unguri și croați.

— Prin telefon. —

Budapesta, 18 Iunie. Și azi noapte
și azi peste zi au urmat pertractări
între guvern și croați. Nu s'a putut
însă ajunge la rezultat, deoarece
croaii nu cedează. Din contră, și clu-
bul rezoluționist și știrile sosite dela
Agram, spun că în toată Croația se
prepară o luptă de rezistență despe-
rată în contra proiectului lui Kossuth
dacă acesta se va vota și sancționa.
Situația guvernului devine tot mai
dificilă.

Din Cameră.

În ședința de azi croaii au continuat cu
obstrucția.

Au vorbit doi inși: *Luchinici și Lorkovici*,
combătând proiectul dela ordinea zilei. Un-
gurii, nevenindu-le la socoteală să mai în-
verșuneze lucrurile, au ascultat în tăcere.

E mare supărarea că de o săptămână
dieta Ungariei pare că e la — Agram:
numai în limba croată se vorbește.

Ședința s'a ridicat la orele 3.

Instrucția în afacerea revoltei țără-
nești. București, 18 Iunie. Instrucția în afa-
cerea revoltei țărănești — dupăcum anunță
semioficioasa „L'Indépendance Roumaine”
— s'a terminat. Cei puși sub acuză vor fi ju-
decați de curțile cu jurați județene, în sesiu-
nea care se va deschide la 20 Iunie.

Concert, petreceri.

— **Malalul școalelor române din Arad**
se va ține la L u n i, ziua a doua a sftelor Rusalii
în 11/24 Iunie 1907, în pădurea mare numită
«Csálfa». Program: 1. La 7 oare a. m. plecarea
școlariilor din curtea bisericii spre pădure sub
sunetul muzicii. 2. Jocuri pentru școlari. 3. Prânz
comun. (Participare 1 cor.) 4. La orele 2—4 joc
pentru tinerime. 5. Reîntoarcerea în oraș cu mu-
zica. — Venitul curat este destinat spre scopul
ajustării școalelor și fondului cultural al «Reuni-
unei învățătorilor». Tacsă de participare este 60
fil. de persoană. Suprasolvirile și contribuțiile
benevole se vor primi cu mulțămintă și se vor
cuița publice.

— «Reuniunea sodalilor români din Sibiu».
Invită la convenirea socială împreună cu cân-
tări și joc, ce se va aranja Duminecă, la 23 Iun.
st. n. 1907 în «Unicum». O parte a eventualului
venit curat este destinat pentru fondul «Masa
învățăcelor meseriași». Inceputul la 8 ore seara.

Poșta Administrației.

Alex. Lazar, Talpaș. Răspunsuri în poșta adm.
bucuros dăm, dar în epistolă numai dacă se ală-
tură și marca pentru răspuns.

C. Gh. Globureu. Am primit 2 cor. pentru S.
Zarva și am sistat trimiterea pe mai departe.

Economie.

Aviz. Se aduce la cunoștința tuturor,
cari au semnat acții la înființându-l institut
de credit și economii «*Drăganul*» din Beiuș,
că adunarea constituantă — cu ordinea de
zi fixată în §-ul 154 din art. de lege XXXVII

din 1875 — am defipt-o pe 26 Iunie 1907
st. n. a. m. la 10 ore în sala cea mare din
ospătăria opidană.

În interesul constituirii sunt rugați toți
acționarii, ca după putință în persoană, ori
prin plenipotențiat să se prezinte la această
adunare.

Aviz separat s'a trimis la adresa fiește-
cărui acționar.

Beiuș, la 4 Iunie 1907 st. n.

Fondatorii.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 18 Iunie 1907

INCHEEREA la 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	10:37—10:38
Cucuruz pe Iulie 1907	5:92—5:93
Ovăs pe Mai	7:28—7:29
Secară pe Oct. 1907	8:45—8:46

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	10:37—10:38
Cucuruz pe Iulie 1907	5:38—5:39
Ovăs pe Mai	7:32—7:33
Secară pe Oct. 1907	8:45—8:46

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în editura «Bibliotecii pentru toți»
un nou volum intitulat: *Herbert Spencer, Progre-*
sul Legea și cauza lui, traducere de L. Ghips—
Botoșani.

Din imensa și măreața operă a lui H. Spen-
cer s'a tradus prea puțin în românește, așa că,
«Biblioteca pentru toți» face un adevărat serviciu
publicului cititor român oferindu-i în zisa tradu-
cere, câteva din cele mai interesante încercări
(essais) ale marelui cugetător englez.

În prima încercare autorul caută să stabilească
cauza și legea universală a progresului studiat
sub toate raporturile, iar în celelalte două: *Fiso-*
logia răsului și Origina Musicei ne dă exemple
interesante ale psihologiei aplicate.

Felul de a scrie al autorului și traducere în-
grijită, vor face ca lucrarea, deși de un caracter
științific pur, să fie citită cu mult interes de că-
tre toți.

O recomandăm deci atât publicului cetitor cât
și tinerimei studioase.

Volumul e de 175 pagini se afilă de vânzare
la toate librăriile din țară și costă numai 60 bani,
sau la editura «Bibliotecii» librăria Leon Alcalay,
București.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Concurs

Institutul de credit și economii «Biho-
reana», societate pe acții în Oradea-mare
publică concurs pentru ocuparea postului
de cassar la filiala institutului din comuna
Tinca (Tenke, comit. Bihor).

Emolumentele împreunate cu acest post
sunt:

1. Salar anual de 1200 coroane și
2. Prelut de quartir 400 coroane.

Reflectanții la acest post au să doze-
dească, că au pregătirile și praxa necesară
pentru de a purta independent agendele de
cassar și recursurile instruate cu documen-
tele de lipsă sunt a i-se prezentă în per-
soană directorului executiv al institutului
dr. Coriolan Pop, cel mult până în 30
Iunie 1907.

Cassarul filialei se alege deocamdată pe
un an de probă și numai după expirarea
acestui termen și după direcțiunea va con-
stată, că corespunde întru toate recerînțe-
lor, se va alege definitiv.

Postul de cassar e a se ocupa cel mult
în 5 Iulie 1907 și cassarul nou ales ime-
diat după alegere, dar la tot cazul înainte
de a-și ocupa postul, are să depună la
cassa centralei institutului o cautiune de
2000 cor., adică două mii coroane.

Oradea-mare, la 12 Iunie 1907.

Direcțiunea.

DIKECIOMEV IMZAJIIONOV

21741761A K 8941

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI
 BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori
 BILANȚURI
 ANUNȚURI FUNEBRAI

PREȚ CURENTURI
în cas-cas
 NOTE
 STATUTE * LIBELE
 CIRCULARE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME
 BILETE DE CUNUNIE
dupa dorința și în culori
 ADRESE
 BILETE DE ÎNTRARE

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate
 MENU
 PLICURI CU FIRMA
 OBLIGAȚIUNI

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

• Diferite tipăriri pentru bănci •

Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Am fost betiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beutură spirtuasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Daca vrei să cumperi ghete bune și țititoare

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Czernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetete pregătite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

pe gător de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Fabrica de metale a lui

Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér.

În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcele și răgușii

zăharul lui RETHY

o o ce se capătă în ori-care farmacie.

Prețul unui borcan 60 fil. Să se ceară numai la lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor.

***** porto cu tot. *****

Pregărutotil RÉTHY BÉLA farmacist, Bé...

Mașini de cusut.

De tot noui cu 30 fl. și mult; expert reparate pentru milii și industristrieși dela 12 în sus le liferează pe lângă ranță

Habán József, mechan

Budapest, Almássy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. Corespondență în limba maghiară, germană și slovacă.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD

— Anul întemeierii 1887. —

Capital de fondare Cor. 1.200.000

Depuneri Cor. 5.000.000

Fond de rezervă Cor. 800.000

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½% interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de trei luni dă 4%.

~~~~~ Dare de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. ~~~~~

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

— Escomtează cambii cu 6% — 8% interese. —

Tot asemenea acordă și credite hipotecari și de lombard în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

Mici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus
Gramofon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari
de la 35 fl. în sus. Suluri plăci duble
mare asortiment. Noutăți Gramophon
marci! Ilustrate cu cântece și note,
preț 20 cr. Catalog ilustrat despre Pho-
nograph, Gramophon și Automate se tri-
mă gratuit și scutită de timbru. Primesc
în felul de plăci întrebuințate sau le
schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de
muzică pe acest teren în întreaga Ungaria.

Tóth József,

comerciant de gramophone   Corespondență în orice limbă.
Szeged, str. Könyök nr. 3.   Noni plăci românești!

Puțin venit, mare circulație!

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 12.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluvii,
— — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și
rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construc-
ție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare,
scălzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu
tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de
— — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea
de zidit din Radnai-ut 22 (telefon 393) și în cancela-
ria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264)
se pot procura și căpăta

ȚIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de
curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovarne în
ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri
și executarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate.
Schite fac gratuit.   Cu stimă:

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihar și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public,
fabricațiunile sale de lumini de ceară, lu-
mini de ceară de I-a calitate bucată 4-80 Cor. II-a calitate
4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici,
albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cu-
nunie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la
100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor.
secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de
flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserică. Klgr. 96 fil.
— Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din ste-
ariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă
o execut prompt, pachetare nu se compută și dela 5 Klgr. în sus
expediția e francată.

Miere și ciară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Adjuatat cu mașini cu putere electrică

Unele de fotografiat, gramofone etc. etc. se
vind cu prețurile originale de fabrică.

Fempel E.

Pancsova.

Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e. :
garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tului, mașini
de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea
mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot
felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc
pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, pre-
cum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

**Cele mai bune provisiuni
de mașini de freierat din lume.
Deplină responsabilitate pen-
tru excelenta trierare.**

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea
autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe
lângă deplină
responsabilitate
și pe lângă pre-
țurile cele mai
avantajoase în
rate anuale de
3—5 cele mai
simple și cele mai
perfecte

**provisiuni de
călcat cu motor**

din motor, pre-
cum cele mai per-

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în aceasta colonie se pot găsi renumitele

**motoare cu benzin, petrolin
și oleu de minerale,**

provăzute cu instrumente de siropire, ce se pot vedea, foarte
acomodate pentru scopuri economice și industriale.
Tot așa și provisiuni de treerat cu locomobile de ben-
zin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi.
Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile
să se îndrepteze cu încredere către aceasta firmă de specialitate.

Ca să putem răspândi cât mai mult motoarele noastre primim în schimb mașini de vapor folosite.

Fiți hăgatori de samă
la adesa exactă

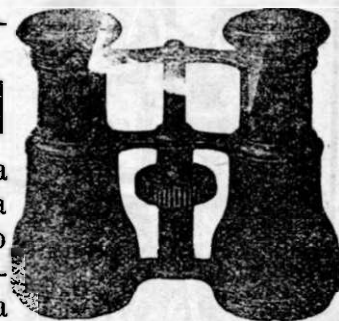
KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloage gratuit și franco. —

Vederea cea mai puternică

se poate avea numai cu aju-
torul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca
perfectă, care se poate cumpăra
în cadre deosebite și după o
cercetare conștientioasă cu pre-
țurile cele mai ieftine la firma

HAHN TESTVEREK

Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu posta se efectuesc precis și prompt.

Cataloage de gramofon gratis și franco.

Fondat la 1846.

Telefon 25-37.

Recomand tuturor fierbatorilor de rachiu și de spirt
căldările
mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comenzi mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

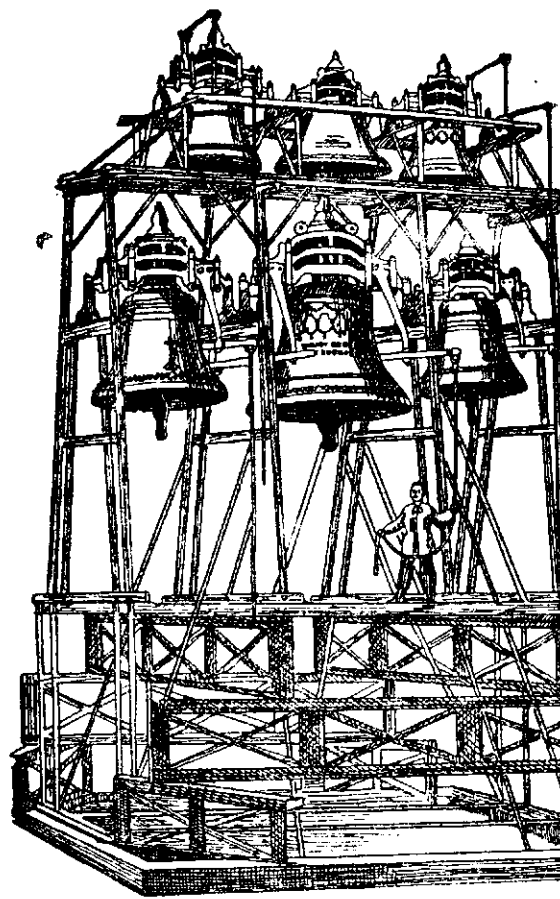
MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Pozdech József următor Thury Ferenc

Budapesta,
VI., Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică de instrumente muzicale de suflat, turnătorie de clopote și metale, făurărie și ajustărie de clopote cu brevet.

Catalog și preliniar de spese trimite franco.

Aceia doamnă

care dorește să aibă

o pălărie frumoasă cu șic

și după moda cea mai nouă

să se adreseze cu toată încrederea la

Lázár Cs.

modistă

Arad, palatul Minorităților

acolo și le poate procura cu prețul cel mai redus.

Pălăriile de doliu se aranjază la moment.

Nou! INDUSTRIA MAGHIARĂ! **Nou**

Succesul universal al unei invenții maghiare!
Descoperirea lui LUGOSI FERENC

A cutreerat deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vii

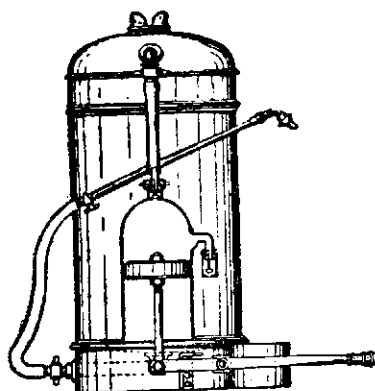
Stropitoare de vii

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă din timpul prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani.

Singurul fabricant:
Lugosi Ferenc în Czegléd.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. **Nou**

Cele mai bune stropitoare de vii ale prezentului.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

ARAD, Piața Szabads nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut SINGER și MINERVA.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

● PFAFF. ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află mare asortiment de

gramophone și plăci.

Condiții de solvire foarte avantajoase.

MARE
OFICINĂ
DE
DREGERE.

